

Law

Beleidsnota 2009 - 2014

ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM

Ingrid Lieten

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams
minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding

Lijst afkortingen	3
1 De betekenis van het economisch overheidsinstrumentarium ...	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Investerings en groei van de economie.....	6
1.3 Prioriteiten.....	6
1.4 Maximale benutting van het economisch overheidsinstrumentarium	6
2 De positionering van de investeringsmaatschappijen.....	7
2.1 Risicokapitaal en projectfinanciering	7
2.2 De hefboomfunctie	7
2.3 Ondernemersrisico en financiering.....	7
2.4 Structuurondersteunende investeringen.....	8
2.5 Investeren buiten de consolidatiekring	8
2.6 Samenwerking	9
2.7 Maatschappelijk en financieel rendement.....	9
3 Strategische keuzes	10
3.1 Instrumenten die bedrijfsinvesteringen mogelijk maken.....	10
3.2 Versterkt inzetten op de ontwikkeling van een kenniseconomie.....	10
3.3 Speerpuntclusters	10
3.4 De groene economie	10
4 Funding en kapitaalstructuur van de investeringsmaatschappijen.....	11
4.1 Financiële meerjarenplanning	11
4.2 Versterking van de kapitaalstructuur en openstelling van het kapitaal.....	11
5 Risicokapitaal, innovatie en groei	12
6 PMV.....	13
6.1 Ondernemingsfinanciering.....	13
6.2 Risicokapitaal.....	13

6.2.1	Zaai kapitaal & early stage	13
6.2.2	Groei	14
6.3	Waarborgen.....	14
6.4	Ontwikkeling en beheer van infrastructuur en vastgoed.....	15
6.4.1	Publiek-private samenwerking	15
6.4.2	Via-Invest: Missing Links in het wegennet.....	15
6.4.3	Scholenbouw	15
6.4.4	Sportinfrastructuur	15
6.4.5	Publiek vastgoed.....	16
6.4.6	Gebiedsontwikkeling	16
6.4.7	Erfgoed	17
6.4.8	Aanbod betaalbare huisvesting	17
6.5	Energie	17
6.6	Groen Investeringsfonds.....	17
7	LRM.....	18
7.1	Inleiding	18
7.2	Speerpunt investeringssectoren	18
7.2.1	Life Sciences of biotechnologie	18
7.2.2	Cleantech.....	19
7.2.3	ICT.....	19
7.2.4	Hernieuwbare energie	19
7.3	Bedrijfsvastgoed	19
7.4	Strategische maatschappelijke projecten	20
8	Vlaamse Participatie Maatschappij	21
8.1	Inleiding	21
8.2	Investeringsdomeinen Gimv en XL-Fonds	21
8.3	Rendement.....	21
9	De Vlaamse energiemaatschappij	22

Lijst afkortingen

CBFA	Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen
DBFM(O)	Design Build Finance Maintain (Operate)
EC	Europese Commissie
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EIB	Europese Investeringsbank
ENA	Economisch Netwerk Albertkanaal
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
FIT	Flanders Investment & Trade
GIMV	Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen
LRM	Limburgse Reconversie­maatschappij
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffen­maatschappij
PMV	Participatie Maatschappij Vlaanderen
POM	Provinciale Ontwikkelings­maatschappij Limburg
PPS	Publiek-private samenwerking
VIA	Vlaanderen In Actie
Vinnof	Vlaams Innovatiefonds
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VPM	Vlaamse Participatiemaatschappij

1 De betekenis van het economisch overheidsinstrumentarium

1.1 Inleiding

Goed overheidsbestuur is van groot belang bij de ontwikkeling van economische welvaart en van sociaal en ecologisch welzijn.

Een efficiënte overheid die ten dienste staat van burgers en bedrijven kan het verschil maken in internationaal verband en is een absolute voorwaarde om van Vlaanderen één van de sterkste regio's te maken in Europa.

Maar een slagkrachtige overheid heeft nood aan een instrumentarium dat kan worden ingezet daar waar de overheid een rol heeft te vervullen op maatschappelijk en economisch gebied.

De overheid kan immers de economische ontwikkeling stimuleren en in positieve zin beïnvloeden, met respect voor de dynamiek van de markt. De markt levert immers niet altijd onmiddellijk de oplossingen voor alle domeinen van de samenleving. En diezelfde marktmechanismen vragen om ondersteuning in tijden zoals nu waarin het economisch systeem op de proef wordt gesteld en de economie verzwakt.

Het economisch overheidsinstrumentarium kan zuurstof geven aan de economie binnen de randvoorwaarden van de Europese regelgeving. In Vlaanderen wordt dat economisch overheidsinstrumentarium gestalte gegeven door de Participatie Maatschappij Vlaanderen (PMV), LRM en weze het op een andere wijze door de Vlaamse Participatie Maatschappij (VPM) als houder van de referentieparticipatie in Gimv.

In deze regeerperiode, die gestart is in het midden van een diepgaande economische crisis zal dit instrumentarium dan ook een belangrijke rol moeten spelen.

Dat is nadrukkelijk gebleken het voorbije jaar waarin de Vlaamse overheid is moeten optreden als redder van een aantal systeembanken, die dreigden te kapseizen in de financiële storm die wereldwijd heeft toegeslagen.

Dat is ook gebleken uit het grote aantal aanvragen voor de Waarborgregeling, en het beroep op de waarborgen die Gigarant kan verlenen.

Ten slotte is dat ook gebleken uit het feit dat de overheidsparticipatiemaatschappijen bijna noodgedwongen, nl. om de investeringsmotor niet helemaal te laten stilvallen, de rol van vele private kapitaalverschaffers hebben moeten overnemen, die langs de zijlijn zijn gaan staan in afwachting van minder woelige economische tijden. Denk hierbij o.a. aan het succes van de replacement capital investeringen van LRM.

Het hoeft dan ook geen betoog dat in deze context het belang en de rol van het economisch overheidsinstrumentarium alleen maar is toegenomen en dat het ook een belangrijke rol zal moeten blijven vervullen in het aanzwengelen van de economische motor.

Het economisch overheidsinstrumentarium zal ook een wezenlijke bijdrage leveren in de realisatie van de doelstellingen van Vlaanderen in Actie (VIA).

Om een performant optreden van het instrumentarium mogelijk te blijven maken, zal een permanente evaluatie gebeuren van de instrumenten die ter beschikking staan van deze investeringsmaatschappijen, met het oog op een gebeurlijke aanpassing in functie van wijzigende markteconomische omstandigheden. Tegelijkertijd moeten we strategische keuzes maken om nog meer resultaat te boeken uit de inzet van de schaarse middelen. Ten slotte moeten we de werking van ons economisch overheidsinstrumentarium nog beter stroomlijnen, coördineren en in nauw overleg laten samenwerken.

1.2 Investerings en groei van de economie

Uit het regeerakkoord blijkt nadrukkelijk dat het de vaste overtuiging is van deze bewindsploeg dat groei en vernieuwing van onze economie verloopt via investeringen. Het is allang niet meer zo dat de overheid zich in haar investeringsprogramma beperkt tot de begrotingsmiddelen. Om haar slagkracht te vergroten zal de regering een deel van haar investeringsprogramma realiseren via haar investeringsmaatschappijen.

Eenzijds door met een basis aan eigen middelen een hefboom te scheppen die de financiering van grotere investeringen met een aanwijsbare impact op de totale economie, mogelijk maakt. En anderzijds door samenwerkingsverbanden tot stand te brengen die het private en openbare initiatief op elkaar laten aansluiten. De investeringsmaatschappijen zijn daarom voor ons een noodzakelijk instrument dat we verder zullen aanwenden in het kader van de implementatie van ons economisch beleid.

1.3 Prioriteiten

Gelet op de schaarste aan middelen zullen prioriteiten gesteld dienen te worden. De realisatie van de doelstellingen van het VIA behoort daartoe.

Ik verwacht van de inzet van het economisch overheidsinstrumentarium dat concrete doelen verwezenlijkt worden aan de hand van investeringsprogramma's die stoelen op een duidelijk relatie tussen inspanning en resultaat. Hieronder wordt verder ingegaan op de strategische keuzes die passen binnen het beleidskader van het regeringsprogramma en die moeten leiden tot een meerjareninvesteringsprogramma.

1.4 Maximale benutting van het economisch overheidsinstrumentarium

Het economisch overheidsinstrumentarium dient het overheidsbelang door zijn actieve bijdrage aan de economie.

De faciliterende rol kreeg intussen al behoorlijk gestalte, maar ik wil ook aandacht vragen voor de ondernemende rol die kan worden ingevuld. Niet door in de plaats te treden van de bedrijven die in de markt opereren, maar door in een aantal speerpuntclusters doorbraken na te streven die anders minder snel zouden worden bereikt. In dit verband zouden we ons vooral moeten richten op het benutten van innovatieve kennis die om marktintroductie vraagt, op de vergroening van de economie en duurzame technologieën, en op de internationalisering van onze economie.

Risicokapitaal in combinatie met achtergestelde leningen voor ondernemersinitiatieven en strategische projecten is daarvoor een nuttig instrument dat opnieuw ruimte kan scheppen voor hefboomfinanciering die nu in veel gevallen in de verdrukking komt door de financiële crisis. Het economisch overheidsinstrumentarium dient in samenwerking met FIT eveneens een belangrijke rol te vervullen in het internationaal acquisitiebeleid waarbij tevens de verschillende technologieadviseurs zullen worden ingeschakeld.

2 De positionering van de investeringsmaatschappijen

2.1 Risicokapitaal en projectfinanciering

Met de grootste activiteiten, namelijk risicokapitaalverschaffing en projectfinanciering in een PPS-omgeving, is ondertussen relevante ervaring opgebouwd waarop verder moet worden gebouwd.

Onze taak is nu om te bekijken hoe we nog meer kunnen bereiken met dit instrumentarium.

Bij de investeringen in bedrijfsactiviteiten met behulp van risicokapitaal zal voortaan naast de generieke aanpak, ook een duidelijke keuze worden gemaakt voor speerpunten in de industrie zoals de sectoren Life Sciences en Clean Technology, speerpunten die passen binnen het regeeringsbeleid.

Het investeringsprogramma zal echter ook gericht worden op groeibedrijven en gazellen. Want ook van deze bedrijven is de toekomstige welvaart van Vlaanderen afhankelijk.

Een vernieuwende economie steunt ook op modernisering van onze infrastructuur in brede zin.

Infrastructuurinitiatieven op het raakvlak van duurzame ontwikkeling, de toepassing van nieuwe technologieën en van vernieuwende logistieke en mobiliteitsconcepten zijn daarom een noodzaak.

2.2 De hefboomfunctie

Als investeerders werken onze investeringsmaatschappijen met eigen vermogen dat is ingebracht door de aandeelhouder, het Vlaamse Gewest, maar ook met middelen van derden in projecten en dochtervennootschappen om op die wijze voldoende ruimte te scheppen voor hefboomwerking en te komen tot een optimale verhouding tussen eigen en vreemd vermogen. Als middelen van derden moet gedacht worden aan de volgende bronnen:

- vreemd vermogen dat wordt verstrekt door financiële instellingen;
- risicokapitaal dat gebeurlijk ook wordt opgehaald bij spaarders en beleggers;
- bij publiek-private samenwerkingen wordt ook een beroep gedaan op risicodragende kapitaalbreng door private partners.

Onder invloed van de economische en financiële crisis is de capaciteit voor klassieke hefboomfinanciering onder druk komen te staan. Daarom is het productengamma al uitgebreid tot mezzaninefinancieringen of een vorm van financiering die zich situeert tussen eigen vermogen en vreemd vermogen (of bankschuld) en dit zowel voor bedrijfsinvesteringen als voor projectinvesteringen.

2.3 Ondernemersrisico en financiering

Elk van de hoofdactiviteiten van onze investeringsmaatschappijen hebben een specifiek businessmodel met een bijhorend businessplan. Op basis daarvan zal na verloop van tijd de verhouding tussen inspanning en resultaat gemeten worden.

Ze beschikken over een volledige waaier aan financieringsinstrumenten die de hele levenscyclus van een onderneming dekt.

Wij evalueren regelmatig de effectiviteit en de impact van deze instrumenten en zullen waar nodig verbeteringen ervan aanbrengen op basis van ervaring en marktbehoefte. De aandacht voor innovatie blijft een belangrijk ankerpunt voor het economisch beleid en het bijbehorende

instrumentarium moet erop afgestemd zijn. Onderzoek en innovatie moeten via het overheidsinstrumentarium gemakkelijker en met meer kans op succes hun weg vinden naar onze bedrijven in het algemeen en meer nog dan voorheen naar onze KMO's.

Het gebrek aan risicokapitaal voor ondernemingen die zich in een vroeg stadium van ontwikkeling bevinden, of die internationaal willen doorbreken, is door de crisis zo groot dat het tot de kerntaken van investeringsmaatschappijen moet behoren om daarin te voorzien.

Wij kunnen het ondernemersrisico niet verkleinen, maar door de juiste keuzes te maken voor haalbare businessconcepten kan ervoor gezorgd worden dat dankzij ons economisch overheidsinstrumentarium de financierbaarheid van initiatieven die dat verdienen vergroot wordt.

Dat heeft een belangrijk positief effect op het ondernemerschap enerzijds, en op de financiële sector anderzijds. Het gebrek aan kapitaalvorming en financiering zou immers op den duur de economische motor tot stilstand brengen.

2.4 Structuurondersteunende investeringen

De financiering van relevante infrastructuur, met een resultaat gerichte aanpak en met financieel en maatschappelijk rendement behoort eveneens tot de taken van onze investeringsmaatschappijen.

Creatieve samenwerkingsverbanden met meerwaarde tussen de publieke en de private sector vormen een hoeksteen voor de invulling van de investeringsbehoeften. Initiatieven voor dergelijke investeringen hoeven niet alleen vanuit de overheid te komen, ook vanuit de private sector kunnen ze worden aangedragen.

2.5 Investeren buiten de consolidatiekring

Zowel de inbreng van kapitaal bij de investeringsmaatschappijen als de classificatie van de investeringen in bedrijven en projecten moeten buiten de consolidatiekring blijven.

Het is een absolute voorwaarde dat de investeringsmaatschappijen buiten de consolidatiekring functioneren en dus enerzijds schuldfinanciering kunnen verstrekken en anderzijds vreemd vermogen kunnen aantrekken zonder consequentie voor de begroting. Daar is voor nodig dat de investeringsmaatschappijen te allen tijde kunnen functioneren als marktproducent en dat er voldoende financiële en juridische autonomie is.

Ik zal het nodige doen om dat op het niveau van de samenwerkingsovereenkomsten duidelijk af te bakenen. Voor alle duidelijkheid, en ook in functie van de relatie met andere beleidsdomeinen, geef ik aan op welke wijze de raad van bestuur van de investeringsvennootschappen gevat kan worden over een investeringsbeslissing:

- De eerste vorm is op basis van een opdracht van de Vlaamse Regering uitgevoerd door de voogdijminister. Als een dergelijke opdracht de toets doorstaat van de economische haalbaarheid en voldoet aan de ESR-randvoorwaarden, dan zal ze door de raad van bestuur van PMV, respectievelijk LRM, kunnen worden goedgekeurd.
- Een tweede mogelijkheid is dat er aan één of meer investeringsmaatschappijen een structurele opdracht wordt toevertrouwd en deze verder het initiatief nemen om de opdracht in te vullen conform de beleidslijnen. Voorbeelden daarvan zijn de ARKImedesregeling, de Vinnof-regeling, de Mezzanineregeling, ..., e.d.
- De structurele afspraken daaromtrent worden vastgelegd in een beheersovereenkomst.

- De maatschappijen hebben ook de mogelijkheid om binnen het kader van hun missie en doelstellingen op autonome wijze initiatieven te nemen.
- Daarover wordt overlegd met en verantwoording afgelegd aan de voogdijminister. Deze autonomie wordt op twee verschillende wijzen in de praktijk gebracht. Enerzijds door investeringsprojecten aan te dragen die goed passen binnen het overheidsbeleid op het gebied van economisch instrumentarium. Anderzijds door in te gaan op algemene vragen van potentiële opdrachtgevers om te komen tot een concreet voorstel voor het oplossen van bepaalde beleidsvragen.
- Ten slotte kunnen door de investeringsmaatschappijen autonome investeringsbeslissingen genomen worden die passen binnen hun eigen strategisch beleid dat is overlegd en afgestemd met de voogdijminister, en die betrekking hebben op een versterking van de Vlaamse economie. Hierbij horen o.a. de focusinvesteringen op het gebied van Life Sciences en Clean Technology.

2.6 Samenwerking

In het licht van de schaarse middelen pleit ik voor een zo efficiënt mogelijke samenwerking tussen de verschillende investeringsmaatschappijen, waarbij niet alleen de financiële middelen gebundeld worden om een grotere hefboom te creëren bij investeringen in speerpunt- en andere sectoren, maar waarbij ook op geregelde tijdstippen en op diverse managementsniveaus uitwisseling van kennis plaatsvindt.

2.7 Maatschappelijk en financieel rendement

De investeringen die worden gerealiseerd of de waarborgen die worden afgeleverd gebeuren altijd in een kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen en beogen altijd een maatschappelijk rendement : de creatie of minstens het behoud van tewerkstelling, het verbeteren van de mobiliteit, het aanpakken van de problemen inzake wonen, milieu of zorg, het verhogen van de productiviteit of de groei...

Naast dit evident maatschappelijk rendement, zal er ook, gestreefd dienen te worden naar een marktconform financieel rendement. Van de VPM participaties wordt nu al een, in het licht van de geldende marktomstandigheden, marktconforme dividendestroom verwacht. Hetzelfde kan gesteld worden m.b.t. LRM.

3 Strategische keuzes

3.1 Instrumenten die bedrijfsinvesteringen mogelijk maken

We constateren dat er nog steeds een schaarste is aan risicokapitaal en aan kredietverlening aan aanvaardbare voorwaarden door financiële instellingen, zeker voor sectoren en projecten met een hogere risicograad of met een lange aanloop tot rentabiliteit.

In die context is er blijvende aandacht nodig voor het instrumentarium dat bedrijfsinvesteringen stimuleert, dat beschikt over specifieke instrumenten (Gigarant, Waarborgregeling) die de overbrugging van de economische crisis mogelijk moeten maken, en dat wordt ingezet voor zowel nieuwe als bestaande bedrijven.

Bijzondere aandacht zal ook gaan naar de financiële begeleiding van gazellen-bedrijven.

3.2 Versterkt inzetten op de ontwikkeling van een kenniseconomie

Naast de in deze barre economische tijden evidente aandacht voor de bestaande bedrijven, die hen moet toelaten om door de crisis te geraken omdat ze voor de duurzame jobs van de toekomst zorgen en ertoe bijdragen om investeringen op een zo genormaliseerd mogelijk peil te houden, moet ook de oriëntatie op innovatieve initiatieven onverminderd doorgezet worden. Zonder zaai kapitaal zullen we weinig vernieuwing tot stand brengen, en hebben we minder troeven in handen voor de ontwikkeling van een kenniseconomie.

3.3 Speerpuntclusters

Het beleid moet op kruissnelheid komen voor de ontwikkeling van innovatiespeerpunten in beloftevolle economische en technologische clusters waarin Vlaanderen sterk is en waarop deze regering ten volle wenst in te zetten nl. Life Sciences en Clean Tech. We voorzien dat de inspanningen van de overheid voor innovatie in eerste instantie zullen focussen op speerpunt domeinen.

3.4 De groene economie

Milieu en hernieuwbare energie zijn een belangrijke motor voor een nieuwe economische ontwikkeling. Eco-innovatie, een verhoging van de energie-efficiëntie en een voorloperbeleid op het vlak van eco-efficiëntie van materialen, producten en diensten zorgt niet enkel voor een daling van de milieudruk, maar bereidt ook onze economie voor op de toekomst, en creëert nieuwe en duurzame werkgelegenheid.

De Vlaamse Regering heeft dat benadrukt door de keuze van Clean Technology en Life Sciences als speerpunt, terwijl LRM en PMV reeds enige participaties hebben genomen in die speerpuntsectoren. De mogelijke integratie van deze participaties in een groter geheel zal in de komende maanden het voorwerp uitmaken van diepgaand onderzoek en overleg met een reeks van relevante stakeholders, projecten voor maatschappelijke vernieuwing.

Onderzoek en ontwikkeling ondersteunen moet resultaatgericht zijn.. Bij resultaatgedreven O&O kan er immers makkelijker co-financiering worden gevonden in de markt..

4 Funding en kapitaalstructuur van de investeringsmaatschappijen

4.1 Financiële meerjarenplanning

De investeringsmiddelen waarover we moeten beschikken, zullen worden afgestemd op de vragen die aan PMV en LRM worden gesteld en de opdrachten die eruit voortvloeien.

Tegenover het aangaan van engagementen zullen uiteraard ook de nodige financiering en kapitalisatie moet staan. De aard van die financiering zal afhankelijk zijn van de projecten waarin wordt geïnvesteerd, de risico's en resultaatverwachtingen die ermee gepaard gaan en de evolutie van de marktomstandigheden.

Op basis van een financiële meerjarenplanning zal zowel de allocatie van middelen als de aanwending ervan in een tijdfasering worden vastgelegd. Een investeringsprogramma verloopt immers in fasen, en dat betekent dat de investeringsmiddelen gespreid in de tijd worden aangewend.

Deze financiële meerjarenplanning zullen we als richtsnoer gebruiken voor de kapitaalverhogingen die nog moeten worden voorzien, en voor de kapitaalverhoging van PMV die reeds is goedgekeurd door de vorige Vlaamse Regering. Aangezien de aanwending sterk afhankelijk is van de voortgang van de projecten in kwestie en hierop ook invloeden spelen die niemand controleert, moet er overeenstemming zijn over het principe dat op een dynamische manier met deze middelen kan worden omgegaan. Er moet daarbij wel rigoureus over gewaakt worden dat contractuele engagementen kunnen worden nagekomen.

4.2 Versterking van de kapitaalstructuur en openstelling van het kapitaal

Een gezonde kapitaalstructuur maakt het mogelijk om externe middelen aan te trekken voor de noodzakelijke hefboomfinanciering die bij bepaalde projecten hoort en waarvoor, meer dan vroeger, een voldoende hoeveelheid eigen vermogen nodig is, maar ook om meer investeringsruimte te creëren.

5 Risicokapitaal, innovatie en groei

De voorbije jaren zijn onder impuls van de Vlaamse Regering heel wat initiatieven gelanceerd met als doel tegemoet te komen aan de financieringsproblematiek van ondernemingen.

De investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid bieden vandaag een brede waaier van producten aan, die een gepaste financieringsoplossing bieden voor elke fase in de levenscyclus van een onderneming, van bij de prille opstart tot aan de groei en internationalisering.

Dit instrumentarium zal verder resultaatgericht aangewend en regelmatig geëvalueerd worden en waar nodig in een aantal domeinen nieuwe accenten leggen, in lijn met de strategische keuzes, vermeld in het regeerakkoord.

We zullen nu wat nader ingaan op de werking en doelstellingen van PMV en LRM.

6.1 Ondernemingsfinanciering

De activiteiten op het vlak van ondernemingsfinanciering bestaan enerzijds uit risicokapitaalverschaffing en anderzijds uit het toekennen van waarborgen in het kader van kredietverlening aan ondernemingen.

6.2 Risicokapitaal

PMV stelt risicokapitaal ter beschikking van ondernemingen via diverse investeringsfondsen, elk met een eigen focus, waarvan het beheer door PMV zelf of door externe managementteams worden gedaan. Deze fondsen hebben ofwel een onbeperkte levensduur (zogenaamde "evergreen-fondsen"), ofwel een levensduur die maximaal 12 jaar bedraagt. De faciliterende werking van risicokapitaalinvesteringen is bewezen: elke investering maakt het voor ondernemers gemakkelijker om op hetzelfde moment of in een volgende fase middelen aan te trekken van andere kapitaalverstrekkers of vreemd vermogenverschaffers.

De continuïteit van die faciliterende werking dient meer dan ooit verzekerd te worden nu financiering en zeker risicokapitaalfinanciering bekomen meer dan ooit een issue is. Hier volgt een overzicht van de diverse risicokapitaalinstrumenten die worden ingezet:

6.2.1 Zaaikapitaal & early stage

Het **Vlaams Innovatiefonds (Vinnof)** verstrekt sinds 2006 zaaikapitaal aan innovatieve starters in een brede waaier van sectoren, met de bedoeling om beloftevolle initiatieven te laten uitgroeien tot volwaardige bedrijven. Vinnof dient zijn rol van katalysator te vervullen en ernaar te streven drempelverlagend te werken voor private risicokapitaalverstrekkers die dun gezaaid zijn in dit segment van het risicokapitaal. Bijzondere aandacht zal ook gaan naar spin-offs van onze kennisinstellingen.

In het verlengde hiervan zal ook nagegaan worden hoe werk gemaakt wordt van managementondersteuning van jonge ondernemers.

ARKimedes verdubbelt het aanbod aan risicokapitaal voor jonge groeibedrijven. Het ARKimedes-Fonds biedt namelijk één euro extra voor elke euro die erkende private risicokapitaalfondsen (ARKIV's) investeren in een Vlaamse kmo.

Het ARKimedes-Fonds heeft er zich toe verbonden maximaal 105 miljoen euro in te brengen in 12 ARKIV's. Samen met de inbreng van private partijen in de ARKIV's, is daarmee 218 miljoen euro beschikbaar geworden voor het verstrekken van risicokapitaal ten gunste Vlaamse Kmo's.

Vermits de initiële investeringsperiode van de ARKIV's in de loop van 2010 zal aflopen, zal ik de nodige stappen ondernemen om in de loop van 2010 een gepast vervolg te verlenen aan dit initiatief in de vorm van een tweede ARKimedesfonds of eventueel in een andere vorm.

CultuurInvest, **KidsInvest** en het **Sociaal Investeringsfonds** zijn drie evergreen-fondsen die elk specifieke doelgroepen beogen die op de traditionele markt voor bedrijfsfinanciering dreigen uit de boot te vallen. Zowel de creatieve industrie, als de zelfstandige kinderopvang en de sociale economie zijn domeinen waarin deze Vlaamse Regering aanzienlijke inspanningen wil leveren. Ik zal er in de komende regeerperiode in functie van de beschikbare middelen in de meerjarenbegroting dan ook op toezien dat voor deze 3 maatschappelijk waardevolle initiatieven de nodige middelen ter beschikking worden gesteld.

Verder is het mijn intentie om PMV de ruimte te geven om haar inspanningen in de focusdomeinen die zij geselecteerd heeft, met name life sciences en duurzame ontwikkeling, verder op te drijven. De rol van investeerder die PMV opgenomen heeft in de life science fondsen **Vesalius Biocapital** en **Aescap Venture** en het **Capricorn Cleantech Fund**, kan uitgebreid worden tot die van een actieve investeerder in deze strategisch belangrijke gebieden. Dankzij haar faciliterende tussenkomst in de vroege en meest kritische levensfasen van ondernemingen zal PMV beloftevolle initiatieven mogelijk maken, die wellicht zonder haar tussenkomst nauwelijks slaagkans zouden krijgen. Die tussenkomst zal niet alleen het ondernemerschap ten goede komen, maar tevens bijdragen tot een betere volksgezondheid, meer duurzame bedrijvigheid, het bereiken van milieudoelstellingen en een stevige kennisbasis.

6.2.2 Groei

Naast het faciliteren van het tot stand komen van ondernemingen, heeft de overheid ook een belangrijke rol bij het aanreiken van **groeifinanciering** voor innovatieve groeibedrijven in Vlaanderen, de zogenaamde gazellen. Gazellen, die sneller groeien dan andere ondernemingen, zijn immers een motor voor innovatie in Vlaanderen en scoren merkelijk hoger op het gebied van jobcreatie. De recentelijk opgestarte activiteit van **mezzaninefinanciering** voor groeibedrijven kan daarin een rol vervullen door te zorgen voor de noodzakelijke zuurstof om een hoog groei-ritme aan te houden en meer in het bijzonder de financiële structuur van deze ondernemingen te versterken.

Daarnaast zal het **Fonds Vlaanderen-Internationaal** blijvend ingezet worden in de financiering van ondernemingen met internationale investeringsplannen. De beperkte thuismarkt en de voortdurende globalisering van markten betekenen dat Vlaamse groeibedrijven zich meer dan ooit in het buitenland moeten engageren om hun groei-ritme in stand te houden en de concurrentie het hoofd te bieden. Investeringsprojecten in het buitenland kunnen de concurrentiepositie van Vlaamse ondernemingen versterken, door het openen van nieuwe markten, door het meer globaal bedienen van hun klanten, of door het optimaliseren en diversifiëren van hun productie-eenheden.

6.3 Waarborgen

De **Waarborgregeling** blijkt tijdens de financiële crisis zondermeer een groot succes te zijn. De groeiende risico-aversie van banken leidt ertoe dat tal van ondernemers niet meer gefinancierd dreigen te raken omdat ze zelf onvoldoende zekerheden kunnen voorleggen.

De doorgevoerde versoepeling en verruiming van het toepassingsgebied van de generieke Waarborgregeling in het licht van de crisis hebben hun nut bewezen. Hetzelfde geldt voor de **ad hoc crisiswaarborg door Gigarant** die aan belangrijke economische bedrijvigheid in Vlaanderen nieuwe perspectieven biedt.

Tot slot zal ik in overleg met mijn collega's het regelgevend kader van de **Winwinlening evalueren met het oog op een uitbreiding van het toepassingsgebied van het instrument**.

De Winwinlening, die een belastingkrediet combineert met een overheidswaarborg, heeft haar nut bewezen bij de financiering van prille starters en kan ongetwijfeld ook voor een ruimere groep van ondernemingen de toegang tot financiering vergemakkelijken.

6.4 Ontwikkeling en beheer van infrastructuur en vastgoed

6.4.1 Publiek-private samenwerking

Voor een aantal grote investeringen werd in de vorige legislatuur een beroep gedaan op een formule van publiek-private samenwerking. In een aantal heeft PMV een belangrijke rol gespeeld denken we maar aan de oprichting van Via-Invest voor de realisatie van de missing links in het wegennet, de inhaalbeweging scholenbouw,... Daarnaast werden andere PPS-projecten succesvol afgerond in andere structuren zoals het tramverlengingsproject Brabo 1 via Lijninvest,...

Als de PPS-formule een meerwaarde kan betekenen, kunnen in samenwerking met de private sector, initiatieven gerealiseerd worden die het investeringspeil binnen de krappe budgettaire ruimte toch op peil houden.

PMV heeft op het vlak van PPS expertise opgebouwd en is daarom ook beschikbaar om in het kader van nieuwe initiatieven in diverse beleidsdomeinen mee te werken aan het tot stand brengen van samenwerkingsverbanden waarbij een actieve rol van de private sector tot meerwaarde kan leiden.

6.4.2 Via-Invest: Missing Links in het wegennet

De Vlaamse Regering zal het besliste programma inzake missing link projecten trachten te realiseren via PPS. Het is de bedoeling dat aan het einde van deze legislatuur het wegwerken van een groot deel van al de missing links in uitvoering is.

Het aantrekken van de financiering die vooral voor grote projecten in de huidige markt niet voor de hand liggend is, is cruciaal.

In die optiek zal PMV verder investeren in haar relatie met de Europese Investeringsbank (EIB) als mogelijke co-financier voor de grote projecten.

6.4.3 Scholenbouw

Het project voor de inhaalbeweging scholenbouw, dat in de vorige legislatuur werd geïnitieerd en toegewezen, zal worden uitgevoerd. Het is de ambitie dat binnen een periode van 4 tot 5 jaar nogmaals een inhaalbeweging van ruim 200 nieuwe schoolgebouwen wordt gerealiseerd.

6.4.4 Sportinfrastructuur

Het Vlaams Sportinfrastructuurplan, dat door de vorige Vlaamse Regering werd goedgekeurd, heeft als doel een grootschalige inhaalbeweging te realiseren in sportinfrastructuur zodat tegen 2011 de bestaande achterstand met ruim 30 % kan worden teruggedrongen. Dit Sportinfrastructuurplan viseert sportinfrastructuurprojecten van lokale overheden of van de Vlaamse Gemeenschapscommissie die binnen een PPS gerealiseerd zullen worden via de formule van DBFM(O).

Tijdens de vorige legislatuur werd hiervoor de basis gelegd via een decreet en uitvoeringsbesluit. Het is nu de opdracht van PMV om in samenwerking met het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media dit programma tot een goed einde te brengen.

Ook het door PMV uitgewerkte instrument om hefboomfinanciering te verschaffen bij de realisatie van Voetbalstadionprojecten zal op korte termijn geoperationaliseerd worden.

6.4.5 Publiek vastgoed

PMV kan gebeurlijk op ruimere schaal instaan voor een rendementsgebonden vastgoedbeheer, mits toepassing van de principes van de beheersovereenkomst(en) terzake.

De ambitie om in elke provinciale hoofdstad een Vlaams Administratief Centrum te realiseren blijft van kracht.

In samenwerking met het Agentschap Facilitair Management (AFM) zullen de nodige inspanningen geleverd worden die moeten leiden tot twee nieuwe VAC. In eerste instantie in Gent en in Brugge. In het verlengde daarvan zal ook gewerkt worden aan de realisatie van een nieuw gebouw voor de Vlaamse MilieuMaatschappij in Gent en worden voorbereidingen getroffen om de nieuwe zetel voor het VITO te bouwen in Mol. Al deze vastgoedprojecten, ontwikkeld met de Vlaamse overheid en publieke dienstverleners of gebruikers, zullen tot stand komen in een PPS-context.

Wat de architecturale en ruimtelijke kwaliteitstoets betreft, zal in nauw overleg met de Vlaamse Bouwmeester worden gewerkt.

6.4.6 Gebiedsontwikkeling

PMV zal ook verhoogde aandacht besteden aan gebiedsontwikkeling met een specifieke focus op brownfieldprojecten en de herontwikkeling van onderbenutte sites van de Vlaamse overheid. In het regeerakkoord breekt de Vlaamse Regering een lans voor een efficiënte en krachtvolle aanpak en verder zetting van brownfieldontwikkeling. De meeste brownfields kunnen marktconform worden gesaneerd, zonder actieve overheidstussenkomen.

Heel wat grote gebiedsontwikkelingen in Vlaanderen komen echter niet, of onvoldoende, snel van de grond. Dat is in vele gevallen te wijten aan de omvang, de complexiteit, de doorlooptijd en de risico's, maar ook aan het gebrek aan voldoende investeringsmiddelen.

Wat ontbreekt is een krachtig en op resultaat gericht instrumentarium voor de ontwikkeling van brownfields en onderbenutte sites. Er is immers een schaarste aan vrije ruimte en de beschikbare ruimte moet zo goed mogelijk worden benut. Voor PMV is dan ook een rol weggelegd in het faciliteren van bovenlokale gebiedsontwikkelingen door inbreng van zowel investeringsfaciliteiten als kennis op het gebied van PPS. Deze conclusie stemt volledig overeen met de resultaten van de JESSICA-studie die eerder dit jaar in samenspraak met de Europese Investeringsbank (EIB) en de Europese Commissie (EC) werd gefinaliseerd.

De aandacht zal daarbij gaan naar:

- enerzijds de realisatie van een aantal projecten waarbij het Vlaamse Gewest (mede)-initiatiefnemer is zoals de herontwikkeling van Petroleum-Zuid Antwerpen of de herbestemming van de VUB-ULB-site in Sint-Genesius-Rode.
- anderzijds naar het mobiliseren van middelen via een fonds, waarin OVAM zal worden betrokken, zodat ook private initiatieven op het vlak van brownfieldontwikkeling op de nodige investeringsmiddelen een beroep kunnen doen. Daarbij kan geopteerd worden voor een toekomstige JESSICA-erkenning en financiering zodat een beroep kan worden gedaan op de nieuwe EFRO-middelen (vanaf 2013).

Belangrijk in dit kader is ook de afstemming op de verdere uitwerking van het brownfieldconvenantdecreet en de projecten die daarin kaderen. Dat betekent o.m. resultaatgerichte samenwerking met andere overheidsactoren zoals OVAM en private partijen, gericht op oplossingen op maat voor specifieke knelpuntlocaties met vaak ernstige verontreinigingsproblemen. Dat

betekent ook dat een bijdrage wordt geleverd aan de eventuele verdere uitwerking van specifieke instrumenten en (co)financieringsmogelijkheden in dat kader en aan de evaluatie van het decreet die in 2010 is voorzien, zonder dat de centrale rol van OVAM inzake bodemsanering, daarbij in het gedrang zal worden gebracht..

6.4.7 Erfgoed

Er zijn een groot aantal erfgoed dossiers met substantiële renovatiebehoeften die niet inpasbaar zijn in het bestaande subsidiesysteem. Om die reden zal worden onderzocht hoe tot een andere manier van erfgoedfinanciering kan worden gekomen met inachtnahme van aspecten als gebiedsontwikkeling, PPS en andere vormen van alternatieve financiering.

6.4.8 Aanbod betaalbare huisvesting

Vlaanderen kent een tekort aan betaalbare huurwoningen.

Met die vaststelling voor ogen dient nagegaan te worden hoe, in het kader van de grond-en pandenbeleid, de nodige financiële middelen gemobiliseerd kunnen worden om aan deze maatschappelijke zorg tegemoet te komen. Dit kunnen naast eigen middelen van PMV, ook andere institutionele middelen zijn of zelfs private fondsen.

6.5 Energie

Naast vernieuwende energieproductie zullen we ook aandacht besteden aan energiebesparing zowel bij bedrijven als bij overheden. Reeds eerder zijn door PMV initiatieven genomen op het gebied van financieringsmechanismen voor investeringen in energiebesparing.

We zullen deze initiatieven opnieuw activeren en ze voor invoering klaarmaken. We moeten ervoor zorgen dat zowel voor bestaande als voor nieuwe gebouwen een mechanisme wordt opgezet dat het mogelijk maakt om op aantoonbare wijze de extra investeringen in isolatie te laten terugverdienen door daling in het verbruik.

Ten slotte zullen we verdergaan op het pad van de klimaatfondsen die PMV beheert en die we nodig hebben om de rechten te verzamelen die het ons mogelijk maken om de Kyoto-akkoorden te honoreren.

In het licht van de lopende internationale onderhandelingen over de bestrijding van broeikasgassen na de Kyoto-periode moet Vlaanderen zich ook voldoende wapenen om tijdig te kunnen handelen in functie van de doelstellingen die haar en haar bedrijven opgelegd zijn en nog opgelegd zullen worden. In die context zullen we nagaan hoe Vlaanderen zich in internationaal verband kan profileren en hoe dat ten goede kan komen aan Vlaamse bedrijven.

6.6 Groen Investeringsfonds

PMV zal overgaan tot de oprichting van een Groen Investeringsfonds dat als vehikel zal fungeren om via goedkope leningen, investeringen van bedrijven tot verbetering van hun energie-of materiaalverbruik, te financieren.

7.1 Inleiding

LRM moet blijvend fungeren als katalysator voor de Limburgse economie om zo een bijdrage te leveren in de Vlaamse ambitie om een duurzame topregio te worden en dit door het ondersteunen van innovatie, creativiteit en duurzame projecten. Een belangrijke uitdaging voor Limburg en LRM is de verdere transitie van de Limburgse 'maakeconomie' richting innovatieve en technologische economie. De crisis en de hiermee gepaard gaande daling in de industriële tewerkstelling legt het broze karakter van de Limburgse economie opnieuw bloot. Met haar focus op de speerpuntsectoren Life Sciences en Cleantech, wenst LRM bij te dragen tot de versnelde transitie van de economie van de provincie. Anderzijds wil LRM ook een blijvende investeringsrol spelen in innovatief gerichte ondernemingen in de maakeconomie.

LRM heeft 2 grote activiteitspolen die uniek zijn in hun complementariteit nl. enerzijds treedt LRM op als financiële partner voor opstart- en groeiinvesteringen, aandeelhouderswissels, familiale opvolgingen, buy-outfinancieringen en projectfinanciering.

En anderzijds ontwikkelt LRM KMO-zones, industrieterreinen, business- en wetenschapsparken die extra ruimte scheppen om te ondernemen. Hiervoor werkt LRM nauw samen met lokale en andere overheidsdiensten zoals de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij Limburg (POM) en de NV De Scheepvaart. LRM ontwikkelt ook vastgoedprojecten waarvoor er in de markt specifieke behoeften bestaan. Vaak betreft het projecten die passen binnen de speerpuntsectoren van Limburg en Vlaanderen zoals logistiek, Life Sciences en Cleantech.

7.2 Speerpuntinvesteringssectoren

LRM heeft haar investeringsfocus op innovatieve sectoren zoals Life Sciences, Cleantech en ICT gevestigd. Anderzijds blijft het de integratie van innovatieve activiteiten in de klassieke industrie eveneens stimuleren. De financiering van ontwikkelings- en prototypingactiviteiten in samenwerking met kenniscentra in Limburg en de actieve ondersteuning van kennisinstellingen in de creatie van spin-offs behoren eveneens tot de voornaamste doelstellingen van LRM.

De unieke positie van LRM laat haar toe aan bedrijven uit onze speerpuntsectoren ICT, Cleantech en Life Sciences niet alleen risicokapitaal te verstrekken, maar ook aangepaste bedrijfsinfrastructuur.

De aanpak in de verschillende sectoren kan als volgt worden beschreven:

7.2.1 Life Sciences of biotechnologie

Het afgelopen jaar realiseerde LRM een belangrijke doorbraak in de uitbouw van de investeringsactiviteiten in Life Sciences. Dit zowel op het vlak van infrastructuur als op het vlak van investeringen in bedrijven die actief zijn in biotechnologie of Life Sciences. Inzake Life Science focust LRM zich vooral op bedrijven in de vroege ontwikkelingsfase en op de in de regio aanwezige onderzoeksexpertise, in het bijzonder rond immunologie en auto-immune aandoeningen. LRM ontwikkelde al vrij snel een internationale prospectiestrategie waardoor een bijdrage geleverd werd aan een versnelde implementatie van de Life Sciences – sector in Limburg. LRM biedt hierbij een uniek gecombineerd aanbod van risicokapitaal, gespecialiseerde bedrijfsinfrastructuur en gespecialiseerde ondersteuning voor Life Sciences - ondernemingen. In dit gecombineerd aanbod werkt LRM nauw samen met het platform 'LifeTechLimburg.be' dat ontstaan is in de schoot van het Biomedisch Onderzoeksinstituut van de UHasselt dat voor de vaak erg jonge incuberende bedrijven een interessante bron van contacten kan zijn met verschillende actoren uit de sector.

7.2.2 Cleantech

Cleantech of 'schone, zuivere technologie' is een verzamelnaam van producten, diensten en processen die het gebruik van onze natuurlijke hulpbronnen optimaliseren en de milieu-impact minimaliseren. Het segment bestaat ruwweg uit vier subcategorieën: energie (zonne-energie, wind en biomassa), transport & mobiliteit, materialen & gebouwen en water. LRM is aandeelhouder van het 'Capricorn Cleantech Fund' waardoor het zicht krijgt op op internationale evoluties in de sector en toegang tot gespecialiseerd advies in de investeringsprojecten van het fonds. Eind 2008 richtten Universiteit Hasselt en LRM 'Cleantechplatform.be' op (www.cleantechplatform.be) om bedrijfseconomische activiteiten te ontwikkelen, bestaande kennis te valoriseren, kennisontwikkeling te stimuleren en nieuwe projecten te initiëren.

Naast de klassieke investeringsprojecten in zonne-energie, wind en biomassa onderzoekt LRM de realisatie van een aantal demo- en pilootprojecten. Met de historische steenkoolconcessies van het Kempisch bekken beschikt LRM immers over bijkomende troeven om haar ambities in dit investeringsdomein waar te maken.

Zo onderzoekt ze samen met de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) de ontwikkeling van bijkomende ondergrondse opslagcapaciteit voor methaangas.

Een ander project gaat eveneens voort op een studie van het VITO waarin het potentieel van een aantal mijnengangenstelsels wordt onderzocht op lage temperatuur geothermische energieproductie en grootschalige energieopslag.

LRM wil nagaan of deze bron van laagcalorische energie kan gekoppeld worden aan de ontwikkelde energiesystemen.

Tenslotte wil LRM in tijden van stijgende conventionele energieprijzen de economische haalbaarheid van de ontginning van verschillende soorten onconventionele energiebronnen nagaan. Meer bepaald wordt de haalbaarheid van methaangasproductie en CO₂-opslag onderzocht in de steenkoolconcessies van NV Mijnen, een volle dochter van LRM.

7.2.3 ICT

Inzake ICT treedt LRM op als financieel investeerder, als initiator van het aantrekken van beloftevolle spin-offs van kennisinstellingen van buiten de provincie maar in de nabije regio's en via de Research Campus Hasselt stelt ze bedrijfsinfrastructuur ter beschikking.

7.2.4 Hernieuwbare energie

LRM was historisch een energiebedrijf en wil nu opnieuw een rol spelen op het vlak van hernieuwbare energie.

Zo realiseerde LRM medio 2008 samen met een private partner een zonnecentrale.

De investeringen in hernieuwbare energie dienen ook gekaderd te worden in het licht van de oprichting van een Vlaamse Energiemaatschappij.

7.3 Bedrijfsvastgoed

Het tweede luik van de unique selling proposition van LRM speelt in op de vaststelling dat de Vlaamse economie nood heeft aan extra bedrijventerreinen. Daarom ontwikkelt LRM KMO-zones, industrieterreinen, business- en wetenschapsparken die extra ruimte scheppen om te

ondernemen. Hiervoor werkt LRM nauw samen met andere overheidsdiensten zoals de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij Limburg (POM) en de NV De Scheepvaart.

In 2008 startte LRM met de ontsluiting van enkele strategisch belangrijke bedrijventerreinen voor de toekomst. Zo werd de ontwikkeling van 300 hectare bijkomende industrieterreinen in Lommel (Balim) afgerond en is LRM nauw betrokken bij de ontsluiting van 100 hectare hoogwaardige bedrijventerreinen in Waterschei (Genk) en legt ze de hand aan de ontwikkeling van meer dan 150 hectare gronden naast het Albertkanaal het zogenoemde Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA).

Een andere uitdaging voor LRM is het aantrekken van nieuwe ondernemingen naar de Limburgse regio. De 500 hectare nieuwe bedrijventerreinen die in de komende jaren op de markt komen, gekoppeld aan een aanbod van risicokapitaal voor maken LRM goed geplaatst om een rol te spelen in de invulling van deze terreinen. Deze visie vereist een internationale focus van de volledige organisatie binnen elk van haar investeringsdomeinen. In het bijzonder gaat hier de focus naar de sectoren ICT, Life Sciences, Cleantech en Logistiek. 'Globaal denken, lokaal doen', luidt de boodschap.

Dit (internationale) acquisitiebeleid van LRM is er ook op gericht om kennisbedrijven naar Limburg te halen met de focus op Life Sciences, Cleantech en ICT. LRM zal hiervoor nauw samenwerken met FIT.

7.4 Strategische maatschappelijke projecten

Ten slotte wil ik nog de aandacht vestigen op 2 sectoren waarin LRM een bijdrage wil leveren aan het lenigen van reële maatschappelijke noden nl. de Zorgsector en de sector van de Mobiliteit.

Met haar actieplan 'Aging' wil LRM een bijdrage leveren aan de realisatie van ongeveer 2000 bijkomende rusthuisbedden waarvoor 20 miljoen € risicokapitaal geïnvesteerd kan worden om samen met publieke middelen (VIPA subsidies) of private investeringen, een hefboom te vormen voor klassieke bankfinanciering die tot het behalen van deze doelstelling moet leiden.

Inzake Mobiliteit hebben LRM en De Lijn een samenwerkingsakkoord ondertekend rond het Spartacusplan Limburg. Daarin zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop het Spartacusplan wordt gerealiseerd en is het kader vastgelegd waarin LRM samen met Lijninvest kan participeren in de projectvennootschap die samen met de uiteindelijk gekozen private partner het project zal realiseren.

8 Vlaamse Participatie Maatschappij

8.1 Inleiding

De Vlaamse Participatie Maatschappij (VPM) is de referentieaandeelhouder van Gimv met een participatie van 27% (decretaal minimum 25%).

Tevens is VPM samen met Gimv de belangrijkste aandeelhouder (45% ieder) van het dit jaar opgerichte XL-Fonds.

Gimv is een beursgenoteerd bedrijf dat derhalve onderworpen is aan specifieke toezichtsorganen zoals de CBFA en de New York Stock Exchange EuroNext.

VPM beschikt over 5 mandaten in de raad van bestuur van de Gimv en kan zo mee wegen op de strategie en de besluitvorming van de investeringsvennootschap.

Het XL-Fonds wordt bestuurd door een Supervisory Board bestaande uit 3 leden waarvan 1 aangesteld door VPM.

8.2 Investeringsdomeinen Gimv en XL-Fonds

Gimv heeft reeds sinds een aantal jaren een belangrijke positie uitgebouwd in twee van de speerpuntclusters die ook door deze regering naar voren worden geschoven als prioritaire investeringsdomeinen nl. Life Sciences en Cleantech.

Daarnaast heeft Gimv ook reeds sedert jaren een belangrijke portefeuille in ICT uitgebouwd.

Via haar participatie in DG Infra + heeft zij ook investeringen in hernieuwbare energie en infrastructuur gerealiseerd.

Gimv treedt ook op als generalistisch investeerder in groei-en buy out financieringen.

Al deze activiteiten worden in een internationaal kader uitgeoefend.

Het groeikapitaalfonds XL is opgericht in volle de financiële crisis waar het (tijdelijk) wegvallen van vele private equity investeerders, opportuniteiten moet bieden om belangrijke participaties op te bouwen in grote, Vlaamse groei-bedrijven.

8.3 Rendement

De participatie in Gimv heeft de Vlaamse overheid sinds haar oprichting een gemiddelde jaarlijkse netto-return van 13,3 % opgeleverd.

Het huidig dividendrendement van Gimv situeert zich rond 6%.

VPM zal er op toezien dat er blijvend wordt gestreefd naar een marktconform rendement van haar participatie.

Deze verwachting geldt ook ten aanzien van het XL-Fonds, weze het op termijn, gelet op de recente oprichting van het Fonds.

9 De Vlaamse energiemaatschappij

De Vlaamse Regering heeft als beleidsuitgangspunt gekozen voor een Vlaams initiatief op het gebied van duurzame energie. Dit initiatief kadert enerzijds in het verwezenlijken van de hernieuwbare energiedoelstellingen van het Europees klimaat- en energiepakket (2020) en anderzijds in het creëren van meer concurrentie in de Vlaamse energiemarkt en het bevorderen van energie-efficiëntie.

De Vlaamse overheid, burgers en bedrijven hebben de voorbije jaren met lede ogen moeten toezien hoe het beslissingscentrum van de grote energieleveranciers in onze regio, verschoven is naar het buitenland. De Europees geïnspireerde liberalisering van de energiemarkt heeft dan ook niet geleid tot een echt concurrentiële omgeving met competitieve prijzen voor de consumenten en bedrijven.

Om bovenstaande doelstellingen te verwezenlijken voorziet de Vlaamse overheid in de oprichting van een Vlaams energiebedrijf.

Het Vlaams energiebedrijf zou onder andere de volgende taken op zich moeten nemen: hernieuwbare energie in Vlaanderen stimuleren door het nemen van strategische participaties; investeren en participeren in innovatieve energie-efficiëntieprojecten; deelnemen aan internationale klimaatprojecten ter verwerving van Kyoto-eenheden; energie-efficiëntieprojecten in Vlaamse overheidsgebouwen en gebouwen van lokale besturen faciliteren en financieren.

Er zijn door PMV en LRM al een aantal stappen gezet in de richting van een Vlaams energiebedrijf door participaties te nemen in een aantal Vlaamse duurzame energiebedrijven. Er zal worden nagegaan hoe deze participaties eventueel kunnen worden ingepast in het groter geheel van het Vlaams energiebedrijf en op welke wijze er met marktpartijen kan worden samengewerkt.

Het energiebedrijf zal er naar streven om de concurrentie op de Vlaamse energiemarkt te optimaliseren. Dat betekent gebeurlijk dat het Vlaams energiebedrijf actief zal moeten zijn in de volledige energie bedrijfsketen, namelijk van productie tot levering, met uitzondering van transport en distributie..

We zijn er ons van bewust dat een dergelijk Vlaams initiatief ook mogelijks in een internationaal kader zal moeten tot stand komen.

Het is dus zaak om in een aantal stappen te komen tot een integrale benadering met een hoog gehalte aan duurzaamheid en met een positionering die aanbod en vraag op de meest aantrekkelijke wijze bij elkaar brengt. Dat is de taak waar we voor gekozen hebben.

Na ruim overleg met alle betrokken stakeholders zal een plan van aanpak worden uitgewerkt. Dat plan wil ik dan in een aantal stappen laten uitvoeren nadat ook duidelijk zal zijn welke financiële middelen nodig zullen zijn om tot het gewenste resultaat te komen.